

SU/TU

7.11.2025

## **Yrittäjien eläkevakuutuksen kannattavuus eri näkökulmista**

Yrittäjän lakisääteinen eläkevakuutus kohtaa usein kritiikkiä siitä, ettei se ole yrittäjälle kannattava tai hyödyllinen. Sijoituksista katsotaan saatavan enemmän tuottoa samalle rahalle ja Kelan eläkkeiden ajatellaan syövän pois kaiken hyödyn työeläkkeen maksamisesta. Yrittäjä ei ehkä myöskään usko erilaisten vakuutusriskien toteutumiseen, eikä välttämättä ota huomioon millaista turvaa YEL-vakuutus tarjoaa eri riskien varalta.

Eläkevakuutuksen tuottoa ei voi suoraan verrata säästämisen tai sijoittamisen tuottoihin. Yrittäjän eläkevakuutus tarkoittaa paljon muutakin kuin vanhuuseläkevakuutusta.

Vakuutus on tehokas ja paremmin erilaisia yllättäviä tilanteita (tapaturma, sairaus, pitkä ikä, perheenhuoltajan kuolema) huomioon ottava tapa varautua riskeihin kuin säästäminen tai sijoittaminen. Toisin kuin säästämisessä vakuutus takaa riskin sattuessa korvauksen kaiken muuhun kuin vanhuuseläkkeeseen heti, kun henkilö on solminut vakuutussopimuksen, vaikka hän ei olisi vielä ehtinyt maksaa juurikaan maksuja.

Yrittäjän eläkevakuutus on työkyvyttömyys- ja perhe-eläketurvan (ja muun sosiaaliturvan) lisäksi vakuutus myös pitkää ikää vastaan, koska korvausta maksetaan elämän loppuun asti riippumatta siitä riittävätkö maksetut maksut tähän yksilön kohdalla vai ei.

Vakuuttaminen on luonteeltaan kollektiivista riskien jakamista. Vaikka joidenkin yksilöiden kohdalla vakuuttamisen hyödyt eivät jälkikäteen tarkasteltuna näyttäisi toteutuneen, on kollektiivisesta riskien jakamisesta valtava hyöty silloin, jos edellä mainitut riskit toteutuvat.

Tässä muistiossa on arvioitu eri asioiden vaikutuksia yrittäjäläke-eläkevakuutuksen kannattavuuteen. Muistion kirjoittamiseen ovat osallistuneet seuraavat asiantuntijat ETK:n tutkimus- ja suunnitteluosastoilta: Mikko Laaksonen, Timopekka Hakola, Suvi Ritola, Samuli Tuominen, Meeri Kesälä, Sergei Lahti, Jukka Lampi ja Marjukka Hietaniemi.

## **Yrittäjän eläketaso ja eläkkeen yhteensovitus Kelan eläkkeiden kanssa**

Kansan- ja takuueläkkeen tavoite on turvata vähimmäistoimeentulo verovaroin niille, jotka eivät ole itse pystyneet ansaitsemaan itselleen riittävää eläkettä. Ansaittu työeläke vähentää kansaneläkettä 50 sentillä jokaista karttunutta euroa kohden ja takuueläkettä koko määrällään. Tämä potentiaalinen kannustinongelma on korostunut siitä lähtien, kun koko kansaneläke muutettiin vuonna 1996 työeläkevähenteiseksi. Kaikki työeläkkeet, myös YEL-eläke, vähentävät kansaneläkettä samalla tavalla.

Kansan- ja työeläkkeiden yhteensovittamissäännöistä seuraa, että henkilö saa työeläkevakuuttamisesta maksimihyödyn, jos kaikki hänen ansaitsemansa työeläkkeet ovat niin suuret, ettei kansaneläkettä jää maksettavaksi.<sup>1</sup> Yli puolet kaikista YEL-eläkettä saaneista eli 56,6

---

<sup>1</sup> Täyden hyödyn työeläkevakuutuksesta saa myös se pieni joukko, joka saa niin pientä työeläkettä, että se ei vaikuta kansaneläkkeen määrään. Vuonna 2025 kansaneläkkeen alempi rajatulo oli noin 66 euroa/kk, mikä tarkoittaa, että tätä pienempi työeläke ei pienennä lainkaan kansaneläkettä. Tällä tulotasolla maksetaan kuitenkin myös takuueläkettä, jonka määrää työeläke kokonaisuudessaan vähentää. Rajatulon suuruinen työeläke karttuu vajaan kuuden vuoden YEL-vakuuttamisella, jos YEL-

SU/TU

7.11.2025

prosenttia sai vain työeläkettä. Kun tarkastellaan vain vuonna 2023 eläkkeelle siirtyneitä, noin 62 prosenttia sai vain työeläkettä.

Kansaneläkettä sai itse ansaitsemansa työeläkkeen lisäksi 41,1 prosenttia kaikista eläkkeellä olevista yrittäjistä ja 35 prosenttia uusista eläkkeelle siirtyneistä. Tässä ryhmässä kansaneläkkeen osuus kokonaiseläkkeestä vaihtelee. Yksin asuva ei saa kansaneläkettä, kun työeläke ylittää 1 617 euroa/kk vuonna 2025.

Työeläkevakuutusmaksujen maksamisesta ei käteen jäävän tulon näkökulmasta ole lainkaan hyötyä, jos ansaittu työeläke yhdessä kansaneläkkeen kanssa jää alle takuueläkkeen täyden määrän. Takuueläkettä vähentää jokainen työeläke- ja kansaneläke-euro. Siltikin työeläke on tällöin itse ansaittua, ei verovaroista maksettavaa.

Työeläkejärjestelmän eläkerekisterien mukaan kaikista vuonna 2024 eläkkeellä olleista henkilöistä, joilla on eläkkeessä YEL-osuutta, 2,3 prosenttia sai takuueläkettä. Vuonna 2023 eläkkeelle siirtyneistä takuueläkettä oli noin kolmella prosentilla. Karkeiden laskelmien mukaan esimerkiksi 18 000 euron työtulolla kestää nyt kolmikymppisellä noin viisi vuotta ansaita sellainen työeläke, joka yhdessä kansaneläkkeen kanssa ylittää täyden takuueläkkeen määrän.

Ensimmäistä kertaa YEL-toimintansa aloittavan yrittäjän keski-ikä vuonna 2024 oli 35 vuotta. Valtaosalla YEL-vakuutetuista työura koostuu sekä palkansaaajana tehdystä työstä että yrittäjänä toimimisesta. Yrittäjän kokonaiseläkkeeseen vaikuttaa se, miten paljon muuta työeläkevakuutushistoriaa yrittäjällä on. Jos YEL:n mukaista eläkettä on pieni osa työhistoriasta, kokonaiseläke ei suuresti eroa vain palkansaaajana vakuutettujen eläketasosta. Jos YEL:n osuus on suurempi, kokonaiseläke jää usein matalammaksi. Keskimäärin yrittäjien eläkkeet ovat noin 80 prosenttia palkansaaajien eläkkeistä (Nivalainen, 2020).

Monet pienituloiset yrittäjät ovat joko sivutoimisia tai työskennelleet ennen tai jälkeen yrittäjäjakson TyEL-suhteessa. Tyypillisesti pienenkin YEL-työtulon perusteella karttuu täysimääräisesti eläkettä, koska TyEL-karttuma on jo nostanut tulevan eläketason yli rajan, jonka jälkeen kansaneläkettä ei enää makseta.

Yrittäjätoiminnasta eläkkeelle jääneiden yrittäjien keskimääräinen työeläke oli vuoden 2024 lopussa 1 723 euroa/kk. Tästä YEL-eläkettä oli 501 euroa. Kokonaiseläke oli keskimäärin 1 817 euroa/kk. Vastaava työeläke TyEL:n mukaan vakuutetusta työstä eläkkeelle jääneillä oli 2 032 euroa/kk ja kokonaiseläke 2 144 euroa/kk.

Yrittäjätoiminnasta vuonna 2024 eläkkeelle siirtyneiden yrittäjien keskimääräinen työeläke oli 1 637 euroa/kk, josta YEL-eläkettä oli 917 euroa/kk. Kokonaiseläke oli 1 739 euroa/kk. Vastaava työeläke TyEL:n mukaisesta työstä eläkkeelle jääneillä oli 1 890 euroa/kk ja kokonaiseläke 1 990 euroa/kk.

---

työtulo on alarajalla (9 208 euroa vuodessa) ja olettaen, ettei henkilöllä ole koko työuransa aikana lainkaan muuta työeläkettä kartuttavaa ansiotuloa.

SU/TU

7.11.2025

Yrittäjätoiminnasta vuonna 2024 vanhuuseläkkeelle siirtyneillä keskimääräinen työeläke oli 1 735 euroa/kk. Eläkkeestä 850 euroa oli YEL eläkettä, ja kokonaiseläke oli 1 830 euroa/kk. TyEL:n mukaisesta työstä vanhuuseläkkeelle jääneillä keskimääräinen työeläke oli 2 147 euroa/kk ja kokonaiseläke 2 214 euroa/kk. (Tuominen, 2025a.)

### **YEL-vakuutuksesta työkyvyttömyys- ja perhe-eläketurvaa sekä muuta sosiaaliturvaa**

Lakisääteisen vakuuttamisen hyötyjä arvioitaessa on syytä ottaa huomioon myös kuolemantapauksen sattuessa saatavilla oleva perhe-eläketurva sekä puolisolle että lapsille. Leskelle maksetaan edunjättäjän eläkkeeseen perustuvaa leskeneläkettä, joka on korkeintaan puolet edunjättäjän eläkkeestä. Ennen vuotta 1975 syntyneille leskeneläkettä maksetaan lesken loppuiän ja nuoremmille 10 vuoden ajan, jollei leski avioidu uudestaan ennen 50 ikävuotta. Leskeneläkettä vähentävät lesken omat eläketulot. Leskeneläkettä jää maksuun ainakin silloin, jos lesken oma eläketulo on pienempi tai yhtä suuri kuin edunjättäjän.

Lapset saavat lapseneläkettä 20 vuoden ikään asti. Niin kauan, kun leskellä on alaikäisiä lapsia, leskeneläkettä maksetaan eikä sitä vähennetä omien eläketulojen perusteella.

Perhe-eläketurvasta saatava hyöty on suuri varsinkin, jos edunsaajana on nainen, joka on huomattavasti nuorempi kuin potentiaalinen edunjättäjä. Hyöty on suuri myös silloin, jos edunsaajan oma työeläke on pieni suhteessa edunjättäjän työeläkkeeseen, jolloin leskeneläkkeen vähennys on pieni tai nolla.

YEL-vakuutuksen hyötyjä tai tuottoa arvioitaessa on hyvä huomioida, että YEL-työtuloa käytetään työeläketurvan lisäksi etuuksien perusteena myös muissa sosiaalietuuksissa.

YEL-työtulo on yrittäjällä sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun ja päivärahamaksun perusteena. Sairauspäivärahan taso määritellään YEL-työtulon perusteella. Myös vanhempainpäivärahat määritellään YEL-työtulon perusteella. Työttömyysturvan piiriin yrittäjä pääsee, kun YEL-työtulo on vähintään 15 128 euroa vuodessa (vuonna 2025). Yrittäjän tapaturmavakuuttaminen on vapaaehtoista, mutta siinäkin YEL-työtulo määrittelee vakuutusmaksua ja -turvaa.

Yleisen asumistuen määrään vaikuttavia tuloja laskettaessa YEL-yrittäjän tulo arvioidaan ensisijaisesti YEL- tai MYEL-vakuutuksen työtulon perusteella.

### **Työkyvyttömyyseläkkeiden ja muiden sosiaalietuuksien alkavuus yrittäjillä**

Liitetaulukossa on esitetty työkyvyttömyyseläkkeiden ja muiden sosiaalietuuksien alkavuus 25–64-vuotiailla yrittäjillä ja eri palkansaajaryhmissä. Luvut on laskettu Eläketurvakeskuksen rekisteritiedoista vuosilta 2021 ja 2022 sataa henkilövuotta kohti (Laaksonen, 2025). Henkilöt on luokiteltu yrittäjiin ja palkansaajiin Tilastokeskuksen määrittämän sosioekonomisen aseman mukaan.

Työkyvyttömyyseläkkeitä alkoi 1 170 sellaisella yrittäjällä, joka oli viimeksi vakuutettu YEL:n mukaan. Tämä on vajaa seitsemän prosenttia kaikista alkaneista työkyvyttömyyseläkkeistä. Yrittäjien työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus sataa henkilövuotta kohti oli 0,47

SU/TU

7.11.2025

eli noin puoli prosenttia yrittäjistä jäi työkyvyttömyyseläkkeelle yhden vuoden aikana. Yrittäjien työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus oli jonkin verran matalampi kuin palkansaajilla (0,61), ja noin puolitoistakertainen ylempiin toimihenkilöihin (0,29) verrattuna. Ryhmien välisiin eroihin vaikuttaa jonkin verran se, että yrittäjät ovat keskimäärin palkansaajia vanhempia.

ETK:n eläkerekisterien mukaan vuonna 2024 työeläkejärjestelmän perhe-eläkkeistä vajaa 10 prosenttia (1 431 eläkettä) alkoi viimeksi YEL:n mukaan vakuutetun yrittäjän jälkeen. Yrittäjistä 0,07 prosenttia vuodessa oli perhe-eläkkeen edunjättäjiä. Edunjättäjäysriski oli korkeampi miesyrittäjillä kuin naisyrittäjillä. Yrittäjillä riski perhe-eläkkeen edunjättäjäyteen oli korkeampi kuin palkansaajaryhmissä. Kuolleisuuserojen lisäksi yrittäjien korkeampaan riskiin vaikuttaa se, että yrittäjät ovat palkansaajia vanhempia ja useammin naimisissa.

Liitetaulukon mukaan 8,4 prosenttia yrittäjistä sai sairauspäivärahaa yhden vuoden aikana, kun vastaava luku palkansaajilla oli 10,3 prosenttia.<sup>2</sup> Ylemmillä toimihenkilöillä vastaavat luvut olivat miehillä 4,6 prosenttia ja naisilla 9,0 prosenttia, ja työntekijöillä miehillä 10,0 prosenttia ja naisilla 14,1 prosenttia.

Yrittäjistä 8,7 prosenttia sai jotakin työttömyysetuutta vuoden aikana, kun vastaava luku palkansaajilla oli 9,1 prosenttia. Miesyrittäjissä työttömyyttä kokeneita oli 6,6 prosenttia ja naisissa 12,6 prosenttia. On huomattava, että tarkastelu ajoittuu koronavuosiin, jolloin työttömiä ja lomautettuja oli tavallista enemmän. Yrittäjille maksettujen työttömyysturvan ansiopäivärahopäivien lukumäärä oli vuonna 2024 alle yksi prosentti palkansaajien ansiopäivärahapäivistä.

Yrittäjistä 1,96 prosenttia sai vanhempainetuutta (äitiysraha, isyysraha, vanhempainraha) vuoden aikana, kun vastaava luku palkansaajilla oli 2,7 prosenttia.

Työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus ei ole tasaista vaan se kasvaa iän myötä. Jos ikäryhmittäiset alkavuusluvut pysyisivät nykytasolla, olisi 25-vuotiaan yrittäjän kumulatiivinen riski jäädä työkyvyttömyyseläkkeelle ennen 64 vuoden ikää 16,5 prosenttia. Koko työuran aikainen kumulatiivinen riski on hieman suurempi naisilla (17,1) kuin miehillä (16,1). Palkansaajilla vastaavat luvut ovat naisilla 26,1 prosenttia ja miehillä 21,5 prosenttia. Yrittäjäksi siirrytään keskimäärin 35 vuoden iässä. Tämän ikäisellä yrittäjällä kumulatiivinen työkyvyttömyyseläkeriski ennen 64 vuoden ikää on naisilla 15,9 prosenttia ja miehillä 15,4 prosenttia. Palkansaajilla vastaavat luvut ovat naisilla 24,8 prosenttia ja miehillä 20,5 prosenttia.

Vastaavalla tavalla laskettuna 25-vuotiaan miesyrittäjän kumulatiivinen riski perhe-eläkkeen edunjättäjäyteen ennen 64 vuoden ikää on 3,5 prosenttia ja naisyrittäjän 1,1 prosenttia (yhteensä 2,7). Palkansaajilla vastaavat kumulatiiviset riskit ovat miehillä 2,8 prosenttia ja naisilla 1,2 prosenttia (yhteensä 1,9).

---

<sup>2</sup> Yrittäjien ja palkansaajien eroon vaikuttaa mm. se, että palkansaajilla omavastuu-aikaa on sairastumispäivä ja sitä seuraavat yhdeksän arkipäivää, kun yrittäjillä omavastuu-aikaa on vain sairastumispäivä (ennen vuotta 2020 kolme arkipäivää).

SU/TU

7.11.2025

Vuonna 2024 vapaaehtoisesti itsensä vakuuttaneille yrittäjille sattui 5 900 työtapaturmaa. Vakavia tapaturmia sattuu vähän, mutta yrittäjien korvattuja vakavia vahinkoja on kaksinkertainen määrä palkansaajiin verrattuna.<sup>3</sup> Vuoden 2022 tilaston mukaan yrittäjien korvausriski oli suurempi kuin palkansaajien riski (riskipromillet 6,02 vrs 3,20).<sup>4</sup> (TVK, 2025)

## **YEL-vakuutus ja verotus verrattuna vapaaehtoiseen vakuutukseen ja sijoituksiin**

Verotuksessa lakisääteinen työeläke ja siitä maksetut maksut ovat erityisasemassa muihin vakuutus- tai säästömuotoihin nähden, millä on yrittäjälle iso taloudellinen merkitys. Yrittäjä voi vähentää maksamansa YEL-vakuutusmaksut kokonaisuudessaan henkilökohtaisessa tai elinkeinotoiminnan verotuksessa. Vähennysoikeutta ei ole rahasto- tai osakesijoituksissa. Eläkettä ja sijoitustuottoja myös verotetaan eri tavoin.

Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissäästämissopimuksen maksuja on oikeus vähentää pääomatulosta 5 000 euroa vuodessa. Jos vähennyskelpoisten vakuutusmaksujen yhteismäärä on suurempi kuin veronalaisten pääomatulojen yhteismäärä, 30 prosenttia yli menevästä osasta vähennetään ansiotulon verosta. Vapaaehtoisten yksilöllisten eläkevakuutusten ja pitkäaikaissäästämissopimusten maksujen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on ollut, että eläkettä maksetaan aikaisintaan työntekijän eläkelain mukaisesta vakuuttamisvelvollisuuden yläikärajasta eli syntymävuoden mukaan 68–70 ikävuodesta alkaen. Ikäraja nousi 68 vuoteen vuoden 2013 alussa aiemmasta 63 vuodesta. Vuoden 2017 eläkeuudistuksen myötä yläikäraja on 68 vuotta vuonna 1957 tai sitä ennen syntyneillä, 69 vuotta vuosina 1958–1961 syntyneillä ja 70 vuotta myöhemmin syntyneillä. Ennen vuotta 2013 aloitettujen vapaaehtoisten eläkevakuutusten ja ps-tilien maksut ovat vähennyskelpoisia aiempien sääntöjen mukaisesti.

Eläkkeen nostovaiheessa lakisääteinen eläke verotetaan ansiotulona, josta saa eläketulovähennyksen, joka ulottuu noin 4 000 kuukausieläkkeeseen asti. Vapaaehtoiseen vakuutukseen perustuva eläke verotetaan ansio- tai pääomatulona sen mukaan, miten vastaava vakuutusmaksu on vähennetty. Vanhasta eläkevakuutuksesta (otettu ennen 6.5.2004) verotetaan ansiotulona se osa eläkkeestä, joka on kertynyt ennen vuotta 2006 maksetuista maksuista ja pääomatulona se osa, joka vastaa vuodesta 2006 alkaen maksettuja maksuja.

Vapaaehtoisen eläkesäästämisen ja ps-sopimusten verotuki poistuu vuoden 2027 alusta, jolloin maksut eivät enää ole vähennyskelpoisia. Aiempien vakuutusten perusteella maksettavien eläkkeiden verotus ja siirtymäsäännökset pysyvät pääosin ennallaan.

Sijoitusten tuotoista maksetaan pääomatuloveroa. Verotettavasta pääomatulosta maksetaan veroa 30 prosenttia ja yli 30 000 euron osalta 34 prosenttia. Osinkotulosta verotettavaa tuloa on 85 prosenttia.

<sup>3</sup> Kesto yli puoli vuotta tai johtanut kuolemaan, vuosi 2023.

<sup>4</sup> Riskipromillella tarkoitetaan sattumisvuosittain maksettavaksi tulevaa lopulliseksi arvioitua korvausmenoa suhteessa vastavan kohdistumisvuoden vakuutettuun palkkasummaan.

SU/TU

7.11.2025

Verotus on monimutkainen kokonaisuus ja siihen vaikuttaa olennaisesti mm. se, kuinka suuret yrittäjän tulot ovat sekä millaisia tulolajeja ja yritysjärjestelyjä yrittäjällä on. Ansiotulo-verotuksessa YEL-maksun verovähennyksistä hyöttyy eniten se, jonka verotettavat tulot ovat tarpeeksi suuret. Aivan pienituloisella vähennys ei välttämättä vaikuta, ainakaan täysimääräisesti, jos verovähennysvaraa ei ole.

### **YEL-vakuutuksen markkinahinta ja sisäinen tuotto**

Usein kysytään, saako työeläkemaksulle riittävän korkeaa tuottoa tai saisiko samalla rahalla parempaa turvaa itse järjestettynä. Markkinoilta saatavien vakuutusten tai sijoitusten tuottoa ei kuitenkaan voi sellaisenaan verrata eläketurvaan, joka takaa tasaisen kuukausieläkkeen eläkkeelle siirtymisen jälkeen loppuelämäksi. Itse sijoittamiseen liittyy myös aina riskejä ja tuotot vaihtelevat voimakkaastikin. (Ks. esim. Kautto, 2018.)

YEL on vakuutetun kannalta turvallinen kohde, koska se sisältää mm. indeksisuojan ja kattaa elinikärisikin. Samat piirteet tekevät siitä yksityisille finanssiyrityksille korkean riskin myyntituotteen. Vanhuuden, työkyvyttömyyden, perhe-eläketurvan ja YEL:iin kytkeytyvän sairausvakuutuksen ja vanhempainvakuutuksen yhteenlaskettu riski ei ole mitenkään pieni. Tämän takia markkinoilta ei ole edes saatavilla tuotetta, joka vastaisi YEL-vakuutuksen kattamaa turvaa, mutta vastaavan tuotteen markkinahinnasta voidaan muodostaa perusteltu arvio.

ETK:ssa on tehty laskelmia YEL-maksujen tasosta verrattuna aktuaarisesti määriteltuihin maksuihin, joita vakuutusyhtiö joutuisi perimään lakisääteistä vastaavasta turvasta. Laskelmaan vaikuttaa hyvin olennaisesti valittava korkotaso. Lakisääteisen järjestelmän ja omaisuuden suojan piirissä olevan työeläkkeen riskitasoa voinee verrata valtion joukkovelkakirjojen riskeihin, mikäli oletetaan, että eläkeoikeuksien takaisinmaksun laiminlyönnin riski on yhtä vähäinen kuin valtionlainalla.

Käyttäen matalariskistä valtionlainoista johdettua diskonttokorkoa, saadaan yhtenä vuonna karttuneiden eläkeoikeuksien arvoksi noin 32 prosenttia suhteessa vuotuisen YEL-työtuloon. Kun päälle lisätään arvio riskimarginaalista (10 %) ja hoitokuluista (7 %), aktuaarinen maksu olisi kollektiivisesti noin 38 prosenttia. Valittu riskimarginaali ja hoitokulut ovat samat kuin aiemmassa Poutiaisen (2018) arviossa. Laskelmassa käytetty reaalikorko on sovitettu Saksan inflaatiolinkitettyjen joukkovelkakirjalainojen markkinakorkoihin. Markkinahinta YEL:n turvaa vastaavalle vakuutukselle olisi siten merkittävästi nykyistä YEL-maksua korkeampi.

Nykyisellä YEL-maksun maksutasolla työeläkkeenä keskimäärin saatava vuotuinen reaali-tuotto on ETK:n pitkää aikaväliä ja yrittäjiä koskevilla oletuksilla reaalisesti 2–3 prosenttia (Risku 2015). Vastaavaan tulokseen päästään, kun arvioidaan vuoden 2024 YEL-kokonaismaksun ja YEL:n piirissä vuonna 2025 karttuneiden eläkeoikeuksien suhdetta. Näin arvioituna sisäiseksi reaalityotoksi muodostuu noin 2,3 prosenttia. Arvioitavissa olevaa reaalityottoa voi pitää riskitasoon nähden vähintään kohtuullisena.

SU/TU

7.11.2025

**YEL-maksun takaisinmaksuaika**

Esimerkkilaskelmien avulla voidaan kuvata sitä, kuinka pitkä vanhuuseläkeajan tulisi olla, jotta vakuutusmaksun saa takaisin reaaliuroina. Seuraavassa tarkastellaan vuonna 2026 maksettua bruttomääräistä YEL-maksua ja samana vuonna karttunutta vanhuuseläkettä, eli maksun ja etuuden suhdetta yhden vuoden aikana. Laskelmassa karttunutta työeläkettä tarkistetaan eläkelakien mukaisesti palkkakertoimella ja maksussa olevaa työeläkettä työeläkeindeksillä. Laskelma on tehty eri-ikäisille yrittäjille. Kullekin ikäluokalle huomioidaan sen nykyinen iän perusteella maksettava maksu, alin vanhuuseläkeikä ja kohortin elinajanodote eläkeiässä. Esimerkeissä on oletettu, että yrittäjän työeläke on niin suuri, ettei kansaneläkettä jää maksettavaksi.

Esimerkki:

*Vuonna 1976 syntynyt yrittäjä jää vanhuuseläkkeelle 66 vuoden ja 3 kuukauden iässä vuonna 2042. Hän maksaa 24,1 prosenttia eläkemaksua vuonna 2026 ja kartuttaa samana vuonna eläkettä 1,5 prosenttia työtulosta. Tällöin 36 000 euron vuosityötulosta yrittäjä maksaa vuoden 2025 aikana maksuina 8 676 euroa ja kartuttaa vuosieläkettä 533 euroa.*

*Yrittäjä saa vuonna 2026 maksetun maksun takaisin oltuaan eläkkeellä 14 vuotta ja 9 kuukautta. Silloin vuonna 2026 karttunutta eläkkeen palasta on maksettu saman verran kuin yrittäjä maksoi eläkemaksua vuonna 2026.*

*Elinajanodote alimmassa vanhuuseläkeiässä on vuonna 1976 syntyneille 20 vuotta 8 kuukautta. Jos yrittäjä elää elinajanodotteen mukaiseen ikään asti, maksetaan vuoden 2026 aikana kertynyttä eläkettä yhteensä elinaikana 12 299 euroa.*

Taulukossa 1 on esitetty vuonna 2026 maksetun maksun takaisinmaksuaika vuosina 1966, 1976, 1986 ja 1996 syntyneille. Taulukossa takaisinmaksuajat lyhenevät nuoremmilla ikäluokilla, mikä johtuu lähinnä palkkakertoimen oletetusta reaalikasvusta. Mitä nuorempi ikäluokka on kyseessä, sitä enemmän palkkakerroin korottaa vuoden 2026 eläkekattumaa eläkkeellejäämisvuoteen mennessä.

**Taulukko 1.** Esimerkkilaskelmia YEL-maksun takaisinmaksuajasta vanhuuseläkeaikana.

| Syntymävuosi | Alin vanhuuseläkeikä | Eläkevuosia, jotta saa tämän vuoden maksun takaisin | Elinajanodote alimmassa vanhuuseläkeiässä | Eläkkeellejäämisvuosi |
|--------------|----------------------|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------|
| 1996         | 68 v 1 kk            | 12 v 5 kk                                           | 21 v 1 kk                                 | 2064                  |
| 1986         | 67 v 2 kk            | 13 v 7 kk                                           | 20 v 10 kk                                | 2053                  |
| 1976         | 66 v 3 kk            | 14 v 9 kk                                           | 20 v 8 kk                                 | 2042                  |
| 1966         | 65 v 2 kk            | 15 v 11 kk                                          | 20 v 4 kk                                 | 2031                  |

SU/TU

7.11.2025

Jos tarkasteltaisiin kaikilta yrittäjävuosilta maksettavia maksuja, vaikuttaisi laskentaan tarkasteltavan vuoden eläkemaksuprosentti, eläkkeen määräytymissäännöt ja indeksien kehitys. Myös aiempien vuosien matalammat maksuprosentit vaikuttaisivat laskentaan ja johtaisivat nopeampaan takaisinmaksuun. Erityisesti tämän takia vanhemmille ikäluokille takaisinmaksuaika olisi tällä laskentatavalla lyhyempi kuin nuoremmille ikäluokille.

Jos yrittäjä joutuisi työkyvyttömäksi, takaisinmaksuaika olisi huomattavasti lyhyempi. Tämä johtuu siitä, että työkyvyttömyyseläkkeen laskentasääntöjen mukaisesti kyseisen vuoden ajalta yrittäjä kartuttaisi ansaitun eläkkeen lisäksi myös tulevan ajan eläkettä. Jos ajatellaan, että kyseisen vuoden aika vaikuttaa yhdellä viidesosalla tulevan ajan eläkkeeseen, on ansaitun eläkkeen lisäksi maksettu tulevan ajan tarkasteluaikaan kuuluvalta vuodelta myös viidesosa tulevan ajan eläkkeestä. Edellä käytetyn esimerkin yrittäjällä takaisinmaksuaika olisi silloin noin viisi vuotta. Mitä nuorempana työkyvyttömäksi yrittäjä joutuisi, sitä lyhyemmäksi takaisinmaksuaika kävisi, koska tulevan ajan vuosia kertyisi enemmän ja sitä kautta enemmän eläkettä tulevalta ajalta. Esimerkiksi vuonna 1996 syntynyt yrittäjä saisi työkyvyttömäksi joutuessaan maksunsa takaisin noin kahdessa vuodessa. (Tuominen, 2025b).

### **Yrittäjien eläkeajan ja eliniän pituus**

ETK:n tutkimus vuodelta 2024 vertaa 25-vuotiaan elinajanodotetta vuosina 1991–2020 koulutuksen ja sosioekonomisen aseman mukaan (Junna ym, 2024). Tutkimus tarkastelee myös odotettua työssä- ja eläkkeelläoloaikaan vastaavissa ryhmissä. Vuonna 2020 yrittäjämiesten 25-vuotiaalle laskettu elinajanodote oli noin vuoden korkeampi kuin koko väestön miesten, mutta naisilla odote oli hieman pienempi kuin koko väestön naisilla. Eläkkeelläoloajan odote laskettuna 25-vuotiaalle yrittäjämiehelle oli 18,5 vuotta vuonna 2020 (koko väestö 18,8) ja naiselle 22,1 vuotta (koko väestö 23,1). Yrittäjät viettivät töissä pidemmän osuuden odotetusta eliniästä kuin väestö keskimäärin.

Vakuutuksen kannattavuuden näkökulmasta voidaan tarkastella elinikää myös rahapainotettuna. Keskimäärin hyvätuloisemmat ja siis myös korkeampaa eläkettä saavat elävät pidempään kuin pienituloisemmat. Tämä huomioidaan vakuutusliikkeen kannattavuutta tarkasteltaessa niin sanotun rahapainotetun elinajanodotteen avulla. Kun tavallisen elinajanodotteen laskennassa tarkastellaan vakuutettujen henkilömäärän pientymistä iän kasvaessa, niin rahapainotetussa elinajanodotteessa tarkastellaan vakuutettujen joukolle karttuneen tai maksettavan euromääräisen etuuden summan pientymistä. 63-vuotiaalle laskettujen rahapainotettujen elinajanodotteiden mukaan YEL-miesten elinajanodotteet olisivat noin 0,5 vuotta korkeampia TyEL-miehiin verrattuna. Naisilla ero on noin 0,6 vuotta. (Laskelmat ETK/Sergei Lahti, 2025.)



SU/TU

7.11.2025

**Taulukko 2.** 63-vuotiaiden rahapainotetut elinajanodotteet 2010–2024, YEL ja TyEL<sup>5</sup>

| Vuosi | TyEL Miehet | YEL Miehet | Ero | TyEL Naiset | YEL Naiset | Ero |
|-------|-------------|------------|-----|-------------|------------|-----|
| 2010  | 19.3        | 19.6       | 0.3 | 23.1        | 24.0       | 0.9 |
| 2011  | 19.7        | 20.0       | 0.3 | 23.3        | 23.9       | 0.6 |
| 2012  | 19.7        | 20.3       | 0.6 | 23.1        | 23.7       | 0.6 |
| 2013  | 19.9        | 20.7       | 0.8 | 23.5        | 23.7       | 0.3 |
| 2014  | 20.2        | 20.6       | 0.5 | 23.4        | 24.0       | 0.6 |
| 2015  | 20.4        | 20.7       | 0.4 | 23.5        | 24.1       | 0.5 |
| 2016  | 20.4        | 20.8       | 0.4 | 23.5        | 24.0       | 0.5 |
| 2017  | 20.6        | 21.0       | 0.4 | 23.9        | 24.3       | 0.4 |
| 2018  | 20.8        | 21.1       | 0.3 | 23.9        | 24.3       | 0.4 |
| 2019  | 20.9        | 21.6       | 0.7 | 24.1        | 24.5       | 0.4 |
| 2020  | 21.1        | 21.4       | 0.3 | 24.0        | 24.3       | 0.3 |
| 2021  | 20.9        | 21.4       | 0.5 | 24.0        | 25.0       | 1.0 |
| 2022  | 20.5        | 21.0       | 0.5 | 23.5        | 24.3       | 0.8 |
| 2023  | 20.9        | 21.4       | 0.5 | 23.9        | 24.5       | 0.6 |
| 2024  | 21.4        | 21.9       | 0.5 | 24.2        | 25.0       | 0.8 |
| ka    | 20.4        | 20.9       | 0.5 | 23.7        | 24.2       | 0.6 |

### Laskureiden käyttö kannattavuuden arvioinnissa

Työeläkelaitokset tarjoavat yrittäjien käyttöön eläkelaskureita. Niiden avulla pystyy tietyllä työtulon tasolla laskemaan vanhuuseläkkeen määrän ja työeläkevakuutusmaksun sekä tyypillisesti myös päivärahaetuksien määrän. Ne ovat hyviä apuvälineitä havainnollistamaan sen hetkisen työtulon yhteyden toimeentulon turvaan. Todennäköisesti yrittäjä vertaa laskurilla saamaansa tietoa kuukausimaksusta arvioon kuukausieläkkeestä.

Laskureissa ei oteta huomioon verotuksen vaikutusta maksuun. YEL-maksu on verotuksessa vähennyskelpoinen, ja aikanaan eläke verotetaan ansiotulona. Eläketurvan kokonaisuuden arviointi puuttuu myös, sillä pienituloiselle maksetaan usein kansaneläkettä ja tyypillisesti yrittäjälle on karttunut myös muuta työeläketurvaa. Jos siis tarkastellaan kuukausimaksua vain suhteessa kattuvaan YEL-eläkkeeseen, työeläkevakuuttamisesta saatava kokonaisyhyöty ei käy ilmi.

Eri työeläkelaitosten YEL-laskureiden antamat vanhuuseläkkeen määrät eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia, koska eläkkeen määrä eläkkeellejäämisvuonna ilmaistaan vaihtelevasti nimellistasossa tai reaalitasossa tai olettaen ansio- ja hintatason pysyvän nykytasolla. Laskureissa on eroa myös sen suhteen, onko niissä mahdollista syöttää aiemmin kertynyt eläke.

<sup>5</sup> TyEL-vakuutetut tarkoittavat sellaisia, joilla on ainakin TyEL:n mukaan vakuutettua aikaa työurallaan. YEL-vakuutetut tarkoittavat sellaisia, joilla on ainakin YEL:n mukaisesti vakuutettua aikaa. Henkilö voi kuulua kumpaankin kategoriaan.

SU/TU

7.11.2025

Laskurit eivät myöskään kerro yrittäjän muusta kuin vanhuuseläketurvasta. Työkyvyttö-myyseläke kohtaa yhtä usein yrittäjää kuin palkansaaja-asemassa olevaa. Yrittäjän kuoleman jälkeen mahdollisesti maksettavat leskeneläke ja lapseneläkkeet vaikuttavat paljon hyötyyn.

### **Milloin yrittäjän eläkevakuutus ei tuota lisäarvoa**

Yrittäjien eläkevakuuttamisessa on myös piirteitä, jotka tekevät siitä joidenkin osalta tai joissain erityistilanteissa kannattamatonta.

Yritystoiminta saattaa olla sellaista, että vanhuuden turvan on ajateltu toteutuvan yrityksen myynnillä. Jos myynnistä saatu pääoma sijoitetaan järkevästi, voi se taata yrittäjän mielestä riittävän vanhuuden turvan. Se saattaa antaa yrittäjän perheelle turvaa myös työkyvyttömyyden tai kuoleman yhteydessä. Yrityksen arvoon perustuvalla varautumisella on kuitenkin riskinsä, jos esimerkiksi toimeentulon turvaamisen tarve tulee kesken laman. Sijoitusten tuotot myös heilahtelevat. Eläke on varma ja vakaa toimeentulon lähde.

Yrittäjäksi ryhtyvät saattavat usein olla yrittäjiä siksi, että haluavat valinnanvapautta työn tekemiseen ja samalla myös siihen, mitä maksuja maksaa. Pakollisuus ei silloin ole motivoivaa, vaikka se objektiivisesti ajatellen takaisi parhaan mahdollisen turvan yrittäjälle. Jos ammatinharjoittaja haluaisi vakuuttaa itsensä mieluummin vapaaehtoisella yksilöllisellä eläkevakuutuksella, olisi tästä se etu, että sitä ei toistaiseksi oteta huomioon Kelan eläkkeitä määrittäessä.

Jos yrittäjä jatkaa osittain yrittäjätoimintaansa sen jälkeen, kun on jäänyt täydelle tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle, voi hänellä olla kannusteita vahvistaa työtulo mahdollisimman pieneksi. Tämä johtuu siitä, että eläkeaikaista YEL-työtuloa käytetään yrittäjän ansiona, kun määritellään, onko hänen ansiotulonsa alle työkyvyttömyyseläkkeen ansaintarajan. Mitä pienempi työtulo on suhteessa aikaisempaan vakiintuneeseen ansioon, sitä todennäköisimmin eläkkeellä oleva yrittäjä saa pidettyä eläkkeen maksussa yrittäjätoiminnan ohella.

Periaatteessa matala YEL-työtulo auttaa myös asumistuen maksimoimisessa, jos siihen muuten olisi oikeus. Asumistukea määrittäessä yrittäjän tuloina otetaan huomioon YEL-työtulo. Yrittäjien asumistuen yleisyyttä ei ole toistaiseksi tutkittu.

SU/TU

7.11.2025

**Käytettyjä lähteitä:**

Eläketurvakeskuksen tilastorekisterit.

Junna Liina, Tarkiainen Lasse, Leinonen Taina, Korhonen Kaarina ja Martikainen Pekka (2024) Trends in working life expectancy by education and occupational social class in Finland, 1991–2020. Finnish Centre for Pensions, analyses 04/2024

Kautto Mikko (2018) Kannattaako YEL, osa 2. <https://elaketutka.fi/2018/01/11/kannattaako-yel-osa-2/>

Laaksonen Mikko (2025) Laskelmat kumulatiivisesta riskistä jäädä työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeelle. ETK:n aineistoihin perustuva laskelma.

Lahti Sergei (2025) Laskelma 63-vuotiaiden rahapainotetuista elinajanodotteista vuosina 2010–2024 YEL- vs. TyEL-kannassa. ETK:n aineistoihin perustuva laskelma.

Nivalainen, S. & Tenhunen, S. (2020) Kuinka yrittäjät eläkevakuuttavat? Yrittäjien omat näkemykset ja YEL-työtulon ja yrittäjän tulojen suhde. Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 01/2020. (Julkari)

Poutiainen Eeva (8.11.2018) Mitä YEL-vakuutuksen kaltainen yksityinen vakuutusturva voisi maksaa? <https://www.etk.fi/blogit/mita-yel-vakuutuksen-kaltainen-yksityinen-vakuutusturva-voisi-maksaa/>.

Risku Ismo (2015) Yksityisalojen palkansaajien työeläkkeet syntymävuoden ja sukupuolen mukaan. Eläketurvakeskuksen raportteja 09/2015.

Tuominen Samuli (2025a) Yrittäjän eläketaso ja eläkkeen yhteensovitus Kelan eläkkeiden kanssa. ETK:n muistio 2.10.2025.

Tuominen Samuli (2025b) YEL-maksun takaisinmaksuaika. ETK:n muistio 24.9.2025.

Työtapaturmavakuutus numeroina 2023 ja TVK:n rekisterit. [Työtapaturmavakuutus numeroina 2023](#)

Tapaturmavakuutuskeskuksen analyysijä 5.3.2025 [Analyysi 58: Työtapaturmien lukumäärä kasvoi ja taajuustaso nousi](#)

Työttömyyskassat 2024, muut tilastot. Finanssivalvonta. [Työttömyyskassat - Vakuutus - www.finanssivalvonta.fi](#) viitattu 29.10.2025